

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 29/2021-62

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditsa a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], Azerbajdžanská republika, zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 477/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 477/2008 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 477/2008 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Piešťany **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Piešťany **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **567,28 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavná sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 29. októbra 2020 bola uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 29/2021-34 z 19. januára 2021 prijatá na ďalšie konanie v časti

porušenia označených práv sťažovateľa zaručených čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 477/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ sa v návrhu domáha vyslovenia porušenia už citovaných práv zaručených ústavou a dohovorom a požaduje uloženie príkazu okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a súčasne žiada priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 8 000 eur. Sťažovateľ súčasne navrhuje priznanie náhrady trov konania za vykonané úkony právnej služby.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom napadnutého konania v postavení povinného o vymoženie sumy 479,90 eur a sumy 3 940 dolárov s príslušenstvom a trov exekúcie.

3. Dňa 4. augusta 2003 sa začalo exekučné konanie vedené pod sp. zn. EX 471/2006 (pôvodné číslo EX 75/2003).

4. Dňa 5. augusta 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky JUDr. Daniely Menyhardtovej o udelenie poverenia na uskutočnenie exekúcie.

5. Dňa 21. augusta 2003 okresný súd udelil poverenie na vykonanie exekúcie.

6. Dňa 6. októbra 2003 súdna exekútorka vydala upovedomenie o začatí exekúcie.

7. Dňa 16. decembra 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o ustanovenie opatrovníka sťažovateľovi z dôvodu, že upovedomenie o začatí exekúcie sa mu nepodarilo doručiť, pretože sa zdržiava v Azerbajdžane.

8. Dňa 4. mája 2004 okresný súd ustanovil sťažovateľovi opatrovníčku pre konanie [REDAKOVANÉ], hlavnú referentku okresného súdu.

9. Dňa 5. mája 2004 bolo okresnému súdu doručené podanie súdnej exekútorky, v ktorom informuje, že manželka sťažovateľa predložila upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie vydané súdnou exekútkou JUDr. Zitou Levákovou, a žiada okresný súd, aby v uvedenej veci rozhodol, keďže podľa súdnej exekútorky ide o prekážku litispendencie.

10. Dňa 7. júna 2004 súdna exekútorka požiadala okresný súd o vyznačenie doložky právoplatnosti na uznesení o ustanovení opatrovníka č. k. 7Er 280/03-11 zo 4. mája 2004.

11. Dňa 25. augusta 2004 okresný súd vyznačil právoplatnosť na uznesení o ustanovení opatrovníka a vrátil exekučný spis súdnej exekútorke.

12. Dňa 8. februára 2005 bolo Okresnému súdu Trnava doručené doplnenie návrhu splnomocneného zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na zastavenie exekúcie.

13. Dňa 11. októbra 2005 právna zástupkyňa oprávneného podala návrh na zmenu exekútora.

14. Dňa 4. novembra 2005 Okresný súd Trnava vyzval súdnu exekútku na vyčíslenie trov exekúcie.

15. Dňa 20. januára 2006 súdna exekútorka vyčísliła trovy exekúcie.

16. Dňa 9. marca 2006 Okresný súd Trnava uznesením č. k. PN-7Er280/03-31 rozhodol o zmene exekútorky JUDr. Daniely Menyhardtovej a poveril vykonaním exekúcie súdnu exekútoriku Mgr. Máriu Krasňanovú.
17. Dňa 2. júna 2006 Okresný súd Trnava zisťoval na pošte doručenie uznesenia o zmene exekútora, keďže sa súdu nevrátila doručenka.
18. Dňa 9. augusta 2006 právna zástupkyňa oprávneného požiadala Okresný súd Trnava o vyznačenie právoplatnosti na uznesení o zmene exekútora.
19. Dňa 18. októbra 2006 oznámila súdna exekútorica Okresnému súdu Trnava, že uznesenie o zmene exekútora jej bolo doručené 20. apríla 2006.
20. Dňa 7. septembra 2006 Okresný súd Trnava vyzval predchádzajúcu exekútoriku JUDr. Menyhardtovú na zaslanie spisu súdnej exekútorke JUDr. Márii Krasňanovej.
21. Dňa 7. novembra 2006 požiadala exekútorica Okresný súd Trnava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.
22. Dňa 17. januára 2007 Okresný súd Trnava oznámil súdnej exekútorke, že ďalšie poverenie na vykonanie exekúcie sa nevydáva, pretože už došlo k zmene v osobe exekútora na základe uznesenia č. k. PN-7Er/280/2003-31 z 9. marca 2006.
23. Dňa 16. apríla 2007 bola Okresnému súdu Trnava doručená urgencia splnomocneného zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zastavení exekučného konania.
24. Dňa 24. apríla 2007 Okresný súd Trnava vyzval manželku sťažovateľa, aby zaslala plnomocenstvo na zastupovanie pre [REDAKOVANÉ].
25. Dňa 9. mája 2007 splnomocnený zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] predložil Okresnému súdu Trnava preklad plnej moci na zastupovanie sťažovateľa z ruského jazyka do slovenského jazyka.
26. Dňa 6. júna 2007 Okresný súd Trnava vyzval manželku sťažovateľa, aby doručila plnomocenstvo na zastupovanie pre [REDAKOVANÉ].
27. Dňa 28. júna 2007 splnomocnený zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] doručil Okresnému súdu Trnava doplnenie dôvodov k urgencii sťažovateľa na zastavenie exekúcie.
28. Dňa 21. septembra 2007 manželka sťažovateľa doručila Okresnému súdu Trnava návrh na odklad exekúcie do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.
29. Dňa 3. októbra 2007 manželka sťažovateľa doručila Okresnému súdu Trnava oznámenie o rozvode manželstva a rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva manželov dohodou.
30. Dňa 9. októbra 2007 sa oprávnený vyjadril k návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie.
31. Dňa 25. októbra 2007 bol Okresnému súdu Trnava doručený úradný preklad plnej moci sťažovateľa pre [REDAKOVANÉ].
32. Dňa 20. novembra 2007 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh na zastavenie exekúcie.
33. Dňa 20. novembra 2007 Okresný súd Trnava vyzval manželku sťažovateľa, aby preukázala, že sa bez svojej viny ocitla prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre ňu alebo príslušníkov jej rodiny zvlášť nepriaznivé následky.

34. Dňa 22. novembra 2007 bola Okresnému súdu Trnava doručená žiadosť súdnej exekútorky o oznámenie, či bol v danej veci podaný návrh na odklad exekúcie.
35. Dňa 26. novembra 2007 súdna exekútorka urgovala Okresný súd Trnava o oznámenie, či bol v danej veci podaný návrh na odklad exekúcie.
36. Dňa 10. januára 2008 bolo okresnému súdu doručené podanie splnomocneného zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a manželky sťažovateľa, v ktorom sa uvádza, že všetky návrhy na odklad exekúcie berú späť a žiadajú, aby okresný súd rozhodol len o návrhu na zastavenie exekúcie.
37. Dňa 25. februára 2008 súdna exekútorka požiadala okresný súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza návrh na odklad a zastavenie exekúcie.
38. Dňa 23. júna 2008 súdna exekútorka požiadala okresný súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza návrh na odklad exekúcie.
39. Dňa 5. septembra 2008 okresný súd vyzval súdnu exekútorku JUDr. Zitu Levákovú na oznámenie, či sa na jej exekútorskom úrade vedie exekučné konanie pod sp. zn. Ex 623/2003, a na zaslanie fotokópie návrhu oprávneného na začatie exekúcie s uvedením dátumu, keď jej bol návrh oprávneného doručený.
40. Dňa 5. septembra 2008 okresný súd požiadal Okresný súd Trnava o zaslanie rovnopisu rozhodnutia s doložkou právoplatnosti v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 103/2001.
41. Dňa 7. októbra 2008 súdna exekútorka JUDr. Zita Leváková oznámila okresnému súdu, že exekučné konanie vedené na jej exekučnom úrade bolo skončené (poverenie na vykonanie exekúcie bolo vrátené v roku 2004).
42. Dňa 17. októbra 2008 súdna exekútorka požiadala okresný súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza konanie o odklad exekúcie.
43. Dňa 20. marca 2009 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-99 rozhodol o zrušení uznesenia o ustanovení opatrovníka č. k. 7Er 280/03-11 zo 4. mája 2004.
44. Dňa 24. marca 2009 okresný súd vyzval súdnu exekútorku na vyjadrenie a zapožičanie exekučného spisu sp. zn. EX471/2006 na posúdenie návrhu sťažovateľa (povinného) na zastavenie exekúcie.
45. Dňa 24. marca 2009 okresný súd vyzval splnomocneného zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ], aby doložil dohodu manželov o rozdelení majetku.
46. Dňa 15. apríla 2009 súdna exekútorka oznámila okresnému súdu, že exekútor nie je účastníkom vo veci samej a k návrhu sa musí vyjadriť oprávnený [REDAKOVANÉ].
47. Dňa 20. apríla 2009 splnomocnený zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu vyjadrenie a dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a darovaciu zmluvu, ktorou sťažovateľ a jeho manželka darovali byt [REDAKOVANÉ] v obytnom dome so súpisným číslom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

48. Dňa 20. apríla 2009 splnomocnený zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu návrh na pripustenie zmeny petitu návrhu na zastavenie exekúcie z 19. septembra 2007.
49. Dňa 30. júla 2010 okresný súd vyzval súdnu exekútorku na predloženie exekučného spisu sp. zn. EX 471/2006 na účely posúdenia návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.
50. Dňa 13. augusta 2010 súdna exekútorka JUDr. Mária Krasňanová doručila exekučný spis sp. zn. EX 471/2006 okresnému súdu.
51. Dňa 15. októbra 2010 bol v spise urobený úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že predsedníčka okresného súdu v rámci dohľadu nad plynulosťou konania žiada o bezodkladné vykonanie potrebných procesných úkonov.
52. Dňa 13. decembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-151 zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.
53. Dňa 14. januára 2011 bola zásielka opätovne doručovaná [REDAKOVANÉ].
54. Dňa 21. januára 2011 splnomocnený zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 Er 477/2008-151 z 13. decembra 2010.
55. Dňa 22. februára 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o oznámenie, ako súd rozhodol o návrhu na odklad exekúcie.
56. Dňa 7. júla 2011 sa v spise nachádza úradný záznam – správa o preverení spisu, kde sa uvádza, že predsedníčka okresného súdu žiada o odstránenie prietahov v konaní, keďže zákonná sudkyňa nerozhodla o odvolaní z 21. januára 2011.
57. Dňa 11. júla 2011 úprava sudkyne na predloženie spisu Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu, že sudkyňa nehodlá vyhovieť odvolaniu sťažovateľa.
58. Dňa 12. septembra 2011 bol spis z dôvodu nesprávnej žurnalizácie prežurnalizovaný.
59. Dňa 14. septembra 2011 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 Er 477/2008-151 z 13. decembra 2010.
60. Dňa 6. februára 2012 bol krajskému súdu doručený návrh splnomocneného zástupcu sťažovateľa na zastavenie exekúcie v časti predajom nehnuteľnosti.
61. Dňa 14. augusta 2012 bol spis vrátený okresnému súdu z dôvodu jeho predčasného predloženia [napadnuté rozhodnutie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, išlo o rozhodnutie, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa, a podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku účinného v tom čase platilo, že ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakatľa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zo zákona zrušuje a opätovne rozhodne sudca].
62. Dňa 3. júna 2013 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-186 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol (právoplatnosť 25. februára 2014).
63. Dňa 13. februára 2014 súdna exekútorka urgovala okresný súd o rozhodnutie o návrhu povinného na odklad exekúcie zo 17. septembra 2007.
64. Dňa 3. marca 2014 zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podal na okresnom súde návrh na odklad exekúcie. [REDAKOVANÉ] zároveň informoval okresný súd, že jeho plná moc zanikla, nepodarilo sa

mu zistiť súčasné bydlisko sťažovateľa a navrhuje, aby bol okresným súdom ustanovený za opatrovníka sťažovateľa v exekučnom konaní.

65. Dňa 23. októbra 2014 bol v spise urobený úradný záznam, z ktorého vyplýva, že v spise okresného súdu sp. zn. 5 C 312/2008 sa uvádza, že pobyt sťažovateľa sa nepodarilo zistiť ani v tomto konaní a sťažovateľovi bol uznesením č. k. 5 C 312/2008-110 zo 14. novembra 2013 ustanovený opatrovník [REDAKOVANÉ].

66. Dňa 23. októbra 2014 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-204 ustanovil [REDAKOVANÉ] za opatrovníka sťažovateľa v exekučnom konaní.

67. Dňa 23. októbra 2014 okresný súd oznámil súdnej exekútorke, že o návrhu na odklad exekúcie zo 17. septembra 2007 nerozhodoval, pretože návrh bol podaním zástupcu sťažovateľa doručeným 10. januára 2008 vzatý späť.

68. Dňa 21. novembra 2014 opatrovník sťažovateľa podal návrh na odklad exekúcie.

69. Dňa 18. septembra 2015 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-210 povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 5 C 312/2008 o návrhu na obnovu konania.

70. Dňa 18. mája 2016 súdna exekútorka podala na okresnom súde návrh na zmenu účastníka konania v postavení oprávneného ([REDAKOVANÉ] postúpil pohľadávku [REDAKOVANÉ]).

71. Dňa 7. júna 2016 opatrovník sťažovateľa podal návrh na zastavenie exekúcie a návrh na povolenie odkladu exekúcie.

72. Dňa 23. augusta 2016 súdna exekútorka urgovala okresný súd na rozhodnutie o návrhu na odklad exekúcie.

73. Dňa 23. augusta 2016 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-225 pripustil zmenu účastníka konania na strane oprávneného.

74. Dňa 10. novembra 2016 okresný súd požiadal oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru v Trnave o oznámenie trvalého a prechodného pobytu sťažovateľa.

75. Dňa 10. novembra 2016 bolo lustráciou zistené, že sťažovateľ sa nenachádza v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže.

76. Dňa 13. decembra 2016 oddelenie cudzineckej polície oznámilo okresnému súdu, že sťažovateľ sa od 22. októbra 2004 nenachádza v evidenciách cudzineckej polície.

77. Dňa 28. decembra 2016 okresný súd dal pokyn na doručenie uznesenia o pripustení zmeny účastníka konania opatrovníkovi sťažovateľa.

78. Dňa 14. februára 2017 súdna exekútorka požiadala okresný súd o oznámenie dátumu právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia o pripustení účastníka konania.

79. Dňa 22. februára 2017 okresný súd oznámil dátum právoplatnosti uznesenia o pripustení účastníka konania.

80. Dňa 3. augusta 2017 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-236 zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie a návrh sťažovateľa na odklad exekúcie.

81. Dňa 3. augusta 2017 sa v spise nachádza úprava, z ktorej vyplýva, že [REDAKOVANÉ] sa má zaslať prípis, že „okresný súd s ním už nebude konať z dôvodu, že opatrovník ustanovený podľa § 29 Občianskeho súdneho poriadku zanikol dňa 1. júla 2016, keďže od uvedeného dátumu vstúpil do účinnosti Civilný sporový poriadok nahrádzajúci OSP, pričom CSP nepozná inštitút opatrovníka a nemá k nemu ani rovnocennú právnu úpravu (inštitút opatrovníka bol novým procesným predpisom zrušený a nebola k nemu už vytvorená žiadna alternatíva). Ak chce aj naďalej sťažovateľa v konaní zastupovať, musí súdu predložiť plnú moc od sťažovateľa.“.

82. Dňa 13. septembra 2017 opatrovník sťažovateľa a [REDAKOVANÉ] podali návrh na zastavenie exekúcie predajom nehnuteľnosti.

83. Dňa 19. septembra 2017 bol v spise urobený úradný záznam, z ktorého vyplýva, že úprava z 3. augusta 2017 nebola zrealizovaná z dôvodu podania návrhu na zastavenie exekúcie z 13. septembra 2017.

84. Dňa 23. novembra 2017 okresný súd oznámil oprávnenému a sťažovateľovi, že konanie o obnove konania vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 312/2008 bolo právoplatne skončené 29. decembra 2015.

85. Dňa 23. novembra 2017 okresný súd vyzval [REDAKOVANÉ] na predloženie plnej moci od sťažovateľa.

86. Dňa 23. novembra 2017 okresný súd vyzval súdnu exekútorku na vyjadrenie k návrhu [REDAKOVANÉ] na zastavenie exekúcie doručeného 13. septembra 2017.

87. Dňa 12. decembra 2017 [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu splnomocnenie sťažovateľa na jeho zastupovanie.

88. Dňa 10. januára 2018 súdna exekútorka oznámila okresnému súdu, že jej neprináleží vyjadrovať sa k návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie predajom nehnuteľnosti a žiada, aby bol návrh na vyjadrenie doručený oprávnenému.

89. Dňa 28. februára 2018 v súlade s § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bolo uskutočnené doručovanie uznesenia č. k. 7 Er 477/2008-236 z 3. augusta 2017 (zamietnutie návrhu na odklad a zastavenie exekúcie) na úradnej tabuli okresného súdu sťažovateľovi.

90. Dňa 28. februára 2018 okresný súd požiadala [REDAKOVANÉ] o predloženie úradne overeného a preloženého plnomocnenstva od sťažovateľa.

91. Dňa 28. februára 2018 okresný súd oznámil [REDAKOVANÉ] (ktorá podpísala návrh na zastavenie exekúcie predajom nehnuteľnosti doručený okresnému súdu 13. septembra 2017), že intervencia v exekúcii je vylúčená (podľa § 9b ods. 2 Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017 v konaní podľa tohto zákona je intervencia vylúčená).

92. Dňa 18. decembra 2018 súdna exekútorka požiadala okresný súd o zaslanie rozhodnutia okresného súdu, ktorým bolo právoplatne skončené konanie o obnove konania.

93. Dňa 23. mája 2018 [REDAKOVANÉ] predložil okresnému súdu splnomocnenie sťažovateľa.

94. Dňa 19. októbra 2018 podal zástupca sťažovateľa návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie.

95. Dňa 26. novembra 2018 sa k návrhu na odklad a zastavenie exekúcie vyjadril oprávnený.
96. Dňa 18. júna 2019 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-307 rozhodol, že zastúpenie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] nepripúšťa z dôvodu, že okresný súd lustráciou na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory zistil, že [REDAKOVANÉ] nie je zapísaný v zozname advokátov a vystupuje nielen v konaní sp. zn. 7 Er 477/2008, ale aj v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 8/2008, teda súd zistil, že [REDAKOVANÉ] vystupuje vo viacerých súdnych konaniach.
97. Dňa 18. júla 2019 sa v spise nachádza oznámenie o doručovaní písomnosti (uznesenia okresného súdu č. k. 7 Er 477/2008-307 z 18. júna 2019) na úradnej tabuli súdu sťažovateľovi.
98. Dňa 13. júla 2020 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 477/2008-314 rozhodol o zamietnutí návrhu povinného z 12. septembra 2017 a z 18. októbra 2018 na zastavenie exekúcie a o zamietnutí návrhu povinného z 18. októbra 2018 na odklad exekúcie.
99. Dňa 20. augusta 2020 sa v spise nachádza oznámenie o doručovaní písomnosti (uznesenia okresného súdu č. k. 7 Er 477/2008-314 z 13. júla 2020) na úradnej tabuli súdu sťažovateľovi.
100. Dňa 20. októbra 2020 [REDAKOVANÉ] požiadal okresný súd o doručenie uznesenia z 13. júla 2020, ktoré z dôvodu nedoručenia jemu ako splnomocnenej osobe sťažovateľa nemohlo podľa jeho názoru nadobudnúť právoplatnosť.
101. Dňa 11. novembra 2020 súdna exekútorka vydala vyhlášku o dražbe nehnuteľnosti, ktorá sa mala konať 18. decembra 2020.
102. Dňa 16. novembra 2020 právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu návrh na odklad exekúcie.
103. Dňa 18. novembra 2020 súdna exekútorka doručila okresnému súdu návrh na odklad exekúcie, ktorý jej doručila právna zástupkyňa sťažovateľa.
104. Dňa 23. novembra 2020 súdna exekútorka oznámila súdu termín dražby (namiesto 18. decembra 2020 nový termín 29. január 2021).

II.

Argumentácia sťažovateľa

105. Sťažovateľ namieta, že exekučné konanie začaté 4. augusta 2003 doteraz nie je právoplatne skončené, v dôsledku čoho došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní.
106. Sťažovateľ uvádza, že jeho zástupca podal viacero návrhov na zastavenie exekúcie, ktoré by nepodával, ak by okresný súd skúmal, či bol daný súhlas záložného veriteľa s exekúciou.
107. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní viac ako 17 rokov ide podľa sťažovateľa o neefektívnu činnosť okresného súdu.
108. V dôsledku konania okresného súdu sťažovateľ žije už 17 rokov v strachu zo straty obydlia, čo mu spôsobilo zhoršenie jeho zdravotného stavu. Sťažovateľ stratil dôveru v spravodlivosť z dôvodu neprimeranej dĺžky konania. Z uvedených dôvodov sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

109. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý v prípise č. k. Spr 43/21 z 9. februára 2021 uviedol prehľad vo veci vykonaných procesných úkonov. Podľa názoru okresného súdu časové odstupy od doručenia jednotlivých podaní sťažovateľa, resp. [REDAKOVANÉ] ako splnomocnenca/opatrovníka sťažovateľa, boli spôsobené predovšetkým neustálym odstraňovaním nedostatkov týkajúcich sa absencie riadnej plnej moci na zastupovanie povinného v konaní.

110. Okresný súd poukazuje aj na problémy s doručovaním písomností sťažovateľovi a aj [REDAKOVANÉ] ako splnomocnenec sťažovateľa uviedol, že nemá vedomosť o aktuálnom pobyte sťažovateľa.

111. V ďalšom v podrobnostiach popísal nepriaznivý stav personálneho obsadenia okresného súdu, ktorý je podľa jeho názoru objektívnou príčinou nemožnosti vybavovať veci plynulo a v primeraných lehotách.

112. Výšku sťažovateľom požadovaného primeraného finančného zadostučinenia okresný súd považuje za neadekvátnu. V závere poukázal aj na vzniknutú pandemickú situáciu, v dôsledku ktorej nebolo ešte rozhodnuté o návrhu na odklad exekúcie, ktorý bol doručený 23. novembra 2020.

III.2. Replika sťažovateľa:

113. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie predsedu okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 6. marca 2021 uviedol, že jeho manželka oznámila súdu jeho pobyt v mieste bydliska v Azerbajdžanskej republike a postup súdu pri rozhodovaní o ustanovení opatrovníka od roku 2005 do roku 2009 nemožno hodnotiť ako účelný. Okresný súd neustanovil manželku sťažovateľa za opatrovníčku aj napriek tomu, že o to prejavila záujem, ale ustanovil súdnu úradníčku, ktorá si plnila svoje povinnosti iba formálne.

114. Podľa sťažovateľa došlo k neplatnému doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie, bol vydaný exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti bez súhlasu prednostného záložného veriteľa, preto mal okresný súd exekúciu zastaviť, čo malo vplyv na prieťahy v konaní.

115. Skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] podal 3 návrhy na zastavenie exekúcie, bola podľa sťažovateľa jeho povinnosťou, ktorú mu zákon ukladá na účely ochrany práv sťažovateľa v exekučnom konaní.

116. Uznesenie o vylúčení [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že vystupuje vo viacerých konaniach, považuje sťažovateľ za svojvoľné, navyše bolo doručované na adresu [REDAKOVANÉ], hoci 16 rokov bola súdu známa doručovacia adresa [REDAKOVANÉ].

117. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ považuje ústavnú sťažnosť za dôvodnú a navrhuje, aby jej ústavný súd vyhovel.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

118. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní okresného súdu a sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu okresného súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

119. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia už označených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom okresného súdu v napadnutom konaní, predmetom ktorého je vymoženie peňažnej sumy v rámci exekučného konania.

120. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

121. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

122. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

123. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

124. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva

na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Toto poverenie (bez neho by súdna exekúcia nemala zákonný podklad a bola by absolútne neprípustná) potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekvuje v mene súdnej moci (čl. 142 ods. 1 ústavy).

125. Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasť základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

126. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie, v ktorom dochádza k nútenému výkonu povinnosti na peňažné plnenie na základe exekučného titulu, tvorí štandardnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. Ústavný súd neidentifikoval žiaden prvok faktickej alebo právnej zložitosti veci.

127. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní z hľadiska druhého kritéria ústavný súd konštatuje, že aj samotný sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke exekučného konania opakovanými návrhmi na odklad exekúcie a zastavenie exekúcie, v ktorých namietal tie isté skutočnosti. Tieto návrhy boli súdu doručované bez plnej moci, na ktorej predloženie musel súd niekoľkokrát vyzývať. Sťažovateľ udeľoval [REDAKOVANÉ] časovo obmedzené plné moci, v dôsledku čoho po uplynutí doby, na ktorú sa plná moc udelila, musel okresný súd pravidelne odstraňovať nedostatky súvisiace s absenciou riadnej plnej moci na zastupovanie sťažovateľa v exekučnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že z podrobného prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní uvedených v časti I tohto nálezu vyplýva, že sťažovateľ významnou mierou prispel k celkovej dĺžke napadnutého konania.

128. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

129. Z prehľadu procesných úkonov uvedených v časti I tohto nálezu vyplýva, že k neefektívnemu postupu okresného súdu došlo v súvislosti s predkladaním veci na rozhodnutie o opravnom prostriedku krajskému súdu (pozri k tomu skutočnosti uvádzané v bode 61 tohto nálezu). Vrátenie veci okresnému súdu ako predčasne predloženej pritom spôsobilo predĺženie napadnutého konania o takmer 1 rok a 7 mesiacov (21. januára 2011 bolo podané odvolanie a spis bol 14. augusta 2012 vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený).

130. V napadnutom konaní ústavný súd identifikoval aj obdobie nečinnosti okresného súdu. Nečinnosť okresného súdu v trvaní od 21. novembra 2014, keď bol podaný návrh na odklad exekúcie, do 18. septembra 2015, keď okresný súd povolil odklad exekúcie, predstavuje dobu takmer 10 mesiacov.

131. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, ktorá sa týka dlhodobej personálnej poddimenzovanosti okresného súdu (k tomu pozri bod 111 tohto nálezu), túto ústavný súd nemôže akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Aj napriek tomu, že nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

132. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 118 až 131 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu vo veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal. Iba rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov. Nesústređeným a neefektívnym postupom a nečinnosťou okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

133. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

134. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

135. Ústavný súd, vychádzajúc z čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, prikázal okresnému súde, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Vychádzal zo zistenia, že v čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté exekučné konanie nebolo právoplatne skončené.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

136. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

137. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

138. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

139. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 108 tohto nálezu.

140. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

141. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj jeho význam pre sťažovateľa so zdôraznením osobitosti exekučného konania, berúc do úvahy skutočnosť, že aj samotný sťažovateľ podstatnou mierou prispel svojím správaním k celkovej dĺžke konania (k tomu pozri argumentáciu obsiahnutú v bode 127 tohto nálezu), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 8 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

142. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 567,28 eur.

143. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Náhradu trov konania ústavný súd priznal za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti a replika k vyjadreniu okresného súdu) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 eur a za rok 2021 v sume 181,17 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2020 v sume 10,62 eur a za rok 2021 v sume 10,87 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania predstavuje sumu 567,28 eur. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

144. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2021

Libor DUEA
predseda senátu